

Nenad Stefanović

TATJANA PIROVIĆ–STEFANOVIĆ, Akvareli

“MOĆ ENERGIJE – OMAŽ TESLI”

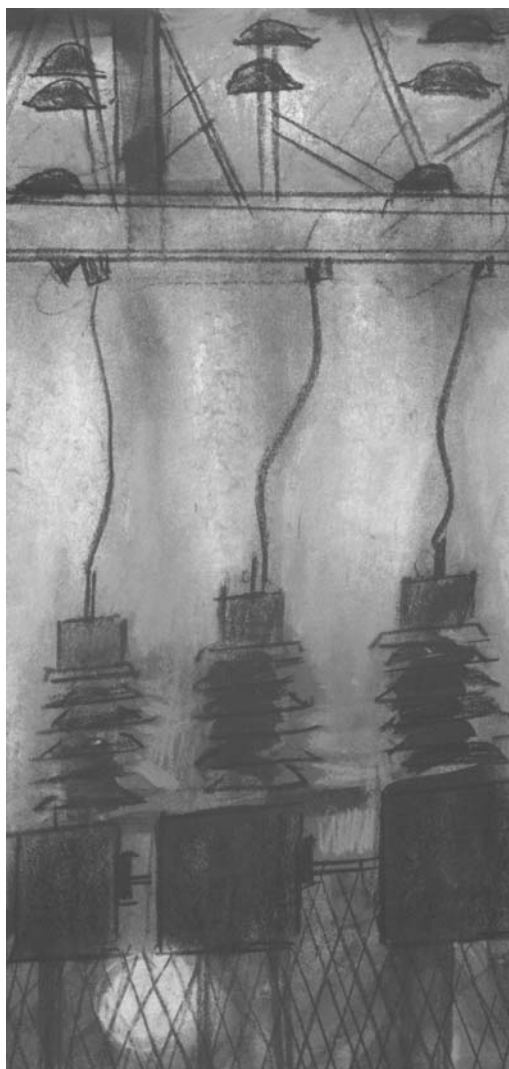
Galerija Energoprojekt, 6 – 17. novembar 2006.

Novi ciklus akvarela (kombinovana tehnika na papiru) Tatjane Pirović–Stefanović je nastao tokom perioda 2004–06. godine nakon njenog višegodišnjeg oduševljenja moćnim elektroenergetskim postrojenjima, prenosnim dalekovodima i električnom energijom uopšte.

Vrlo je neobično i retko da slikari, pa i umetnici uopšte, odabiraju za predmet svoje inspiracije ili opažaja svet nauke, a posebno prenošenje dostignuća tehnike na slikarski medijum. Igrom slučaja i porodičnih okolnosti, autorka je godinama imala priliku da vidi i sazna dosta iz sveta elektrotehnike, posebno energetike. Tatjanin predmet inspiracije i fantazije najčešće su bili pitomi pejzaži Slavonije ili morski prizori Mediterana, kao i figure u pokretu. Međutim, opsednuta duhom nenadmašnog genija Nikole Tesle i njegovih fantastičnih vizija iz oblasti tehnike, koje su postale stvarnost i nezaobilazni deo naše svakodnevice, slikarka je dobila nadahnuće da na svoj, umetničko–slikarski način proživi ta osećanja. Autorka nauku i dostignuća tehnike identifikuje u potpunosti kao umetnost, praveći razliku samo u načinima i sredstvima izražavanja koja su u elektrotehnici drugačija od onih klasično shvaćenih u umetnosti. Kratke posete termoelektranama "Pljevlja" i "Nikola Tesla", hidroelektranama Perućica, Piva i Bajina Bašta, kao i mnoga druga saznanja iz oblasti savremenih rešenja obnovljivih izvora energije, podstakla su je da uobličiti svoj ciklus akvarela posvećenih fenomenu energetike.

Inicijalni motivi ovog ciklusa na radovima nastalim 2004. godine, su kako pejzaži energetske postrojenja, prizori transformatorskih stanica, vet-

rogeneratora, hidroelektrana i termoelektrana, smeštenih u prepoznatljivu prostorni milje slikarke, tako i apstraktni prikazi šematskih blok dijagrama koji se primenjuju u oblasti elektroenergetike i statistike, pa do najjednostavnijeg, trivijalnog autorskog doživljaja obične sijalice. Završni deo ciklusa čine radovi nastali tokom jubilarne 2006. godine, u kojoj ceo napredni svet obeležava 150 godina od rođenja Nikole Tesle, inspirisani tim čovekom svetlosti, genijem savremenog doba bez čijih ideja ne bi bio moguć današnji način modernog života. Nikola Tesla je ostao upamćen kao čovek koji je puno polagao na umetnost, posebno na estetiku i fotografiju. Nije izostavljao da svaki period svog slavnog života ovekoveči na fotografiji, pažljivo birajući fotografa, odeću, ambijent i pozu u kojoj bi se fotografisao. Tesla je bio izuzetan esteta koji je nauku shvatao kao uređenu vrstu umetnosti. Slikarka prelista-

va Teslin album sa starim fotografijama, odabira kolekciju portreta, crteža patenata i kadrova iz njegove čudesne laboratorije, proživljavajući tako njegov uzbudljiv život, da bi ih potom putem kolaža arhivirala i na originalan umetnički način utkala u ovaj likovni eksperiment. Akvareli su rađeni trodimenzionalno: rodna kuća u Smiljanu, portreti – u istorijskoj realnoj ravni; toranj na Long Ajlendu, munje u laboratoriji – u nadrealnoj ravni; vizije svemirskih brodova i tehnoloških čudesa – u galaktičkoj ravni. Ona ukazuje da tokom minule decenije Teslin duh bdi nad nama, prisutan likom na papirnim novčanicama koje su u jednom mahu istorije vredele čak pet miliona dinara. Ne slučajno, Tesla je svojim pronalascima udario temelje današnjeg komercijalnog potrošačkog društva. Slikarka namerno koristi kolaž kao seriju statičnih slika–dokumenata, na taj način posebno ističući interesantan detalj da iza Tesle nije ostala nijedna pokretna slika, filmski snimak. Tatjana vezuje mit o Nikoli Tesli za svemir, interplanetarne kosmičke letove i energetska postrojenja budućnosti uz uverenje da su vrata, iza kojih se skriva misterija vezana za njegovo ime i delo, tek malo otkrivena.

Tatjana Pirović–Stefanović, *Moć energije*